

Pořátek doby soudc?

Převod materiálu

Tomáš Trusina

Pořadí v lekci

39

Téma

Hospodinova svoboda je s námi, i když jsme na Hospodina zapomněli

Cíle

- Děti poznají, že víra vysvobozuje od strachu ze silnějších nepřátel.
 - Děti si uvědomí, že naše ustrašenost souvisí s tím, že zapomínáme na Hospodinovo vysvobození a jeho dary.
 - Děti zakusí, že síla Božího vysvobození je nám blízká i skrze písničku (a vyznání, jež ta píseň obsahuje).
-

39.1 Pro učitele

Biblický text: Sd 2,6–18; 4,1–24; 5,1–15.31

39.1.1 Výkladové poznámky

- *Kniha Soudců* vypráví o dějích (nikoli dějepis) po usazení izraelských kmenů v zaslíbené zemi. Izraelci jsou napořád charakterizováni jako ti, kdo nestáří na své nepřátele (často pouhá přítomnost nepřátelských vojsk paralyzuje Izraelce). Jednotlivé příběhy se netýkají celého společenství, ale jen některých kmenů (často je zmíněn Efraim). Nejsou zaštiťováni státní organizací ani králem. Královskou instituci naopak podání trvale problematizuje: zesměšňuje krále protivníky (zhusta právě oni, reprezentanti pohanských božstev, končí kuriozní a zesměšňující prohrou). A především neúprosně odmítá jakékoli nábhý ke království uprostřed Izraele samého (Sd 8–9; zejm. Jotamova bajka).
- *Zvstání schema Soudců*: Izraelci po usídlení v zaslíbené zemi *zapomínají* na Hospodina — přikláníjí se k uctívání božstev Emorejců (což je výraz pro božstva „domácích“, jimž se právě podle závěru knihy Jozue nemají Izraelci jako „příchozí lid Hospodinův“ přizpůsobovat). Tím *porušují smlouvu* (viz Sd 2,1nn) a přestávají být lidem Hospodinovým. Výpadek ze smlouvy provází *úpadek* — společenský a ekonomický: Přicházejí nepřátelé a zotročují lid. Země „dobrá a prostorná“ se tak Hospodinovu lidu opět stává místem útlaku, nesvobody, ožebraení. Izraelci z této tísně *volají k Hospodinu* — a Hospodin jim posílá charismatického zachránce, jehož úkolem je vysvobození a zároveň obnova respektu ke smlouvě.

Za podáním (spíše než schematem) je dějinný kající postoj, který se sebekritickou odvahou pojmenovává dosavadní selhání a zároveň s nadějí vyznává: I když jsme jako lid smlouvy smlouvu porušovali, přesto jsme nezůstali vydáni napospas silnějšímu nepříteli (srv. úlohu 32, Mojžíšova píseň!). Podobně např. J. A. Komenský vyznával, že i křesťané jsou trestáni za zpronevření svého poslání, ne již prostřednictvím cizích kmenů a národů, ale rozpadem vlastního společenství.

- *Volání k Hospodinu ze sevření nepřáteli* je známkou znovuoobnovení správného vztahu k Bohu, znovunalezení životního postoje a orientace. Upomíná na úpění otroků v „zemi sevření“ — tj. Egyptě.

A umožŕuje znovu oŕekávat od Hospodina nezaslouŕené vysvobození „jako z Egypta“.

- *Soudce* je Bohem povoláný a zmocnĕný pŕíležitostný zachránce. Jeho posláním bylo zorganizovat a vést vysvoboditelskou akci. K tomu byl zpravidla zmocnĕn Duchem Hospodinovým. Nešlo tedy o rodilého hrdinu ŕi školeného stratĕga. To podtrhuje i zpŕosob vítĕzství — ani v jednom pŕípadĕ neužívá soudce typické vojenské výzbroje (kterou naopak oplývají protivníci). Vítĕzství buď zaŕídí Hospodin sám (jako v pŕípadĕ Debory a Baráka) a nebo je ho dosaŕeno „nezbranĕmi“: od bodla na dobytek, pŕes „rybiĕku“ chromĕho Ehuda, Jáelin stanový kolík, Gedeonových pouhých 300 až po Samsona, který rozhodujícího vítĕzství dosahuje obĕtí vlastního ŕivota. Soudcovĕ a soudkynĕ jsou nevojáci, pouhými „hraĕkami“ vyzbrojení, ale na Hospodina spolĕhající svĕdky. (Ještĕ i David takto poráŕí Goliáše).
- *Debora* „sedávala pod palmou“, tedy byla osobou váŕenou, vynášela soudy a rozhodovala o dalších záležitostech efraimského kmene. Jejím prostĕdnictvím Hospodin odpovídá na volání Izraele. Její jmĕno souzní s hebr. dábar (slovo, zpravidla Hospodinovo), ŕímŕ vypravĕŕ naznaĕuje, ŕe vysvobozující moc má slovo/zvĕst o Hospodinových vysvoboditelských ŕinech.
- *Barák* (Blesk) z pokolení Neftalím je povolán, aby se postavil do ŕela bojovníkĕ proti nepŕíteli. Má obavy spolehnout „jen“ na zvĕstované slovo a vydat se sám proti nepŕíteli. Deboru si bere sebou jako svého druhu rukojmí, jeŕ mu zaruĕí, ŕe Hospodin „dodrŕí slovo“.
- *Hospodinovo vítĕzství nad Síserou*: neporazitelnost Kenaancĕ podtrhuje jejich výzbroj, 900 váleĕných vozĕ. Vítĕzství daruje Hospodin sám a Barák má jen dokonĕit práci. Boj hvĕzd odráŕí pŕesvdĕní, ŕe se do boje zapojily „nebeské zástupy“ — když ten pozemský zástup není schopen víry, natoŕpak boje. Pokud se na tento motiv dĕti zeptají, upozornĕte, ŕe u tĕchle Boŕích vítĕzství nikdy nebyl a nebude ŕádný nezaujatý reportĕr (podobnĕ nikdo nepopisuje, jak probĕhlo Boŕí vítĕzství nad smrtí v pŕípadĕ Jeŕíšova vzkŕšení). Dĕleŕitĕjší pro vypravĕŕe vŕdycky je, jestli se tím vítĕstvím dali pak zaujmout lidé, co k tomu vysvobození pŕišli jak slepí k houslím. Právĕ takto zaujatĕ zpívá Debora.
- *Jáel* nepŕátelského vojevĕdce Síseru zlikviduje lstí a stanovým kolíkem. Historka o potupném konci ironizuje nadutost „neporazitelných“, v jejím svĕtle je vŕak zároveň tĕba vidĕt úvodní Barákovy obavy ze Síserovy neporazitelnosti. Proti generálovi, byĕ prchajícímu, byla podle dobového náhledu samotná Jáel totálnĕ bez ŕance. Lstivĕ ho tedy ukolĕbá pocitem bezpeĕí, aby ho mohla zlikvidovat.
- *Deboŕina píseĕ* (Sd 5) je *dobroĕením za vysvobození*. Verŕe 2–5 chválí Hospodina a líŕí, jakou hrĕzu vyvolává jeho blízkost; vv. 6–11 odpadnutí Izraele pŕed vystoupením Debory (nevĕru Hospodinu vystihuje obraz „opuŕtĕných stezek“, po nichŕ pŕestali chodit vyznavaĕi); vv. 12–18 líŕí svolání izraelských kmenĕ a neochotu nĕkterých nasadit se proti nepŕíteli; vv. 19–31 porážku nepŕátel. Píseĕ vidí stĕtnutí jako boj kosmických rozmĕrĕ, do nĕhoŕ se zapojily i hvĕzdy; zvláštní místo pak vĕnuje ŕinu Jáel a ironizaci neporazitelného Sísery.

39.1.2 Úskalí

- *Perspektiva posluchaĕe*: ŕíste a vykládat tyhle pŕíbhĕhy nemá cenu s odstupem diváka na tribunĕ, který „dole na hŕišti“ sleduje Hospodinovy boje a vĕdounĕ vrtí hlavou, ŕe tĕch zabitých je nĕjak moc a ŕe by k prohĕŕškĕm svého lidu mohl bĕt Hospodin shovívavĕjší. Starozákonní kající dĕjeprava totiž nevypráví „o nich“, ale „o nás“, o opakované zapomĕtlivosti a selháních lidu víry. Katecheticky to mĕŕeme podtrhnout tak, ŕe nemluvíme z pozice „mravných dospĕlých“ k „neposlušným dĕtem“, ale pŕesnĕ naopak: my jsme ti selhávající a ohroŕení, nad námi se Hospodin slitoval, nám posílá svou spásu a vám o tom vypravujeme (tĕba i proto, abyste naše selhání neopakovali).
- *Kající vyprávĕní* dosvdĕuje, ŕe pŕítomná úzkost, bída a ohroŕení je následek vlastní nevĕry a odpadnutí od Hospodina. Ve spoleĕenství víry vzniká jako sebekritické zhodnocení dosavadní cesty. Nechce vŕak podpoŕit schematickou pŕedstavu — jsi v potíŕích — znamená to, ŕe ses provinil. Nelze takto nabízet jednotlivci vysvĕtlení jeho potíŕí (pochybenost takových vysvĕtlení a receptĕ odhaluje napŕ. kniha Job).
- *Líŕení boje* na nás pŕsobí krutĕ a nĕkdy pomstychtivĕ. Není tĕba dĕti pŕíliš ŕetĕit — naopak si mohou uvĕdomit, ŕe síla Boŕího vysvobození pracuje právĕ ve svĕtĕ, který (alespoĕ z televize) znají také jako svĕt, kde ŕasto vítĕzí hrubá síla a lepŕí výzbroj. Zároveň je vŕak potĕba pamatovat na kontext — drsnĕ

vyhlášení vítězství a především jedovatá historka o Sísarově konci odhaluje, kolikrát je sám lid víry v dějinách zbytečný „předpostrašený“ — a naopak že spoléhání na moc a strategickou převahu může být ve své podstatě neopodstatněná nadutost. Pokud tento záměr budete respektovat, můžete si při převyprávění dovolit značnou vypravěčskou licenci.

- *Kompletní likvidace nepřátel (4,16; 5,31)*: Nekompromisní likvidaci nepřátel nemáme vyložit jako následovánímhodný příkaz ke genocidě (koneckonců, židé sami nikdy nelikvidovali své nepřátele, to až křesťané). Když se v SZ takhle plošně přistí zaslíbená zem od nepřátel, znamená to především: Hospodin a vítězství jeho svobody zas jednou znemožnili pohanští božstva. V těchto vyprávěních totiž nejde o konkrétní bojovníky — ale o to, jaké „náboženské logo“ nosí, který božský boss (tj. baal) obdařil silou jejich zbraní. A čím potupnější porážka — tím potupnější vysvědění pro ta božstva.

A především — takhle natvrdo se to o tom vítězství říká hlavně kvůli tomu, že po těchto božstvech pokukují pořád dokola ti, jež má nést a držet Hospodinova záchrana. Kdybychom my dospěli jako lid víry nebyli plni zapomnětlivosti a ustrašenosti, nemusely by se v Bibli vyprávět příběhy, jak Hospodin pořád nějaké nepřátele likviduje.

- *Neporušuje Jael zákony pohostinnosti?* Porušuje. Příběh však touto historkou o vítězství bezbranné ženy nad generálem ztřešťujícím moc nepřátel dosvědčuje, že vítězství daroval Hospodin sám (viz 4,7 b.9 b). Problematické je i tím, že porušila právo hosta na bezpečí a ochranu, neodpovídá konkrétnímu záměru příběhu.

39.1.3 Odkazy

Skvělou charakteristiku soudce najdete u Milana Balabána, *Bojovníci a trpitelé*, (Heršpice: Eman, 1994, kapitoly *Gastarbajti se zmocňují země* a *Charismatictí obránci Izraele*, str. 33–36): „Soudit znamenalo nejen rozsuzovat interní pře, nýbrž bránit i ohrožené a přímo vysvobozovat“.

39.2 Pro děti

39.2.1 Předškolní děti

Debočina písnička zahání strach

Nechte děti doplňovat. Mohou navrhnout více variant, tak aby přišly ke slovu jejich vlastní zkušenosti.

Když nás bolí nohy, tak... (*Dáme prostor pro odpovědi dětí.*)

Když máme hlad, tak (...)

Když máme žízeň, tak (...)

Když jsme unaveni, tak (...)

Když jsme provedli něco špatného, tak (...)

Když se bojíme, tak (...) (...si třeba můžeme zazpívat).

Otázky a témata rozhovoru přizpůsobte zkušenostem vaší skupiny, hlejte jen, aby byly co možná konkrétní. Nechte děti navrhnout odpovědi, neškatekujte, zda odpovědi jsou správné, spíše se snažte odpovědi uvést do vztahu s otázkou. Od známých a srozumitelných témat postupujte k méně známým. Odpovědi na poslední otázku můžete doplnit sami, ale až poté, co zazní jiné návrhy — například modlitba atd.

A jako písničku proti strachu budeme tebe zpívat *Tvá svoboda*. Vezměte si nástroje, ať je nás slyšet, a strach zaženeme pryč.

Zazpíváme píseň Tvá svoboda — dŕti a? opakují, vy pŕedzpŕvujte. Vyprávŕt mŕžete podle vyprávŕní vybraných odstavcŕ pro mladší školní dŕti.

I. Motivace (Co zažene...)

II. Zapomněli(1.)

III. Strach ze Sísery (2.)

IV. Hospodin poslal Deboru (3)

V. Bitva na hoře Tábor (5)

VI. Debora zpívá a my s ní (7)

Pomůcky: Písnička, Orffovy nástroje.

39.2.2 Mladší školní dŕti

S mladšími dŕtmi mŕžete užít podobnou motivaci jako pro pŕedškolní. Na ni navaŕzte vyprávŕním, které zestrupŕte podle osnovy. Strach mŕžeme rozšíŕit o nevíru, ale zjistŕte, co si pod tím dŕti pŕedstavují. Píseň Tvá svoboda zazpívejte nakonec s Deborou. Zpívat ji uprostŕed by pŕíbh rozbito.

Co zažene únavu? (Dáme prostor pro odpovědi dŕtí.)

Co zažene hlad? (...)

Co zažene žízeň? (...)

Co zažene zármutek (...)

Co zažene strach? (...)

A co zažene nevíru? (...) (...a třeba také pŕíbh nebo písnička o Boŕím vysvobození.)

1 Zapomněli...

Vŕdce do zaslíbené země Jozue Boŕímu lidu pŕipomínal:

Nikdy nezapomeŕte, co všechno pro vás Hospodin na cestŕ z otroctví udŕlal — a ŕe vás sem pŕivedl právŕ on! Pamatuj, tu dobrou zemi, plnou svobody sladké jako med, s granátovými jablky a fíky a vinnou révou ti dal Hospodin.

Jenŕe Jozuovo napomenutí jim dlouho nevydrželo. Dŕti ŕíkal: „Nás nebaví poŕád poslouchat, jak vás Hospodin vyvedl z Egypta, a zpívat Oheŕ plál! Když jdeme do sousední vesnice ke Kenaancŕm, vidíme, ŕe tam uctívají jiného boha. Jim dává obilí a úrodu na vinici Baal... Mají pŕesnŕ spoŕítané, kolik Baalovi musejí dát telátek, aby u nŕj mŕli protekci a on jim pŕál.“

A pak ty dŕti vyrostly — a už nevŕŕily Hospodinu, ale Baalovi.

(Dŕlají to tak všichni okolo, tak to urŕitŕ bude správné, ŕíkal si. A navíc se jim líbilo: Baal se umí pŕipomenout. Na každé kŕiŕovatce stojí jeho socha nebo obrázek. Lidi mají na oŕích, komu to tu patŕí a u koho

mohou mít protekci.)

Jenomže zaslíbená země, kde *zapomněli na Hospodina*, na tu je smutné se dívat. Najednou vám tam bylo smutno a *pusto*. Z izraelských vesniček a městek zmizel zpěv, zmizela víra

2 Strach ze Sísery

Ale — představte si — ono odtamtud zmizelo i bezpečí. Ti sousedé, vyznavači Baale totiž neměli Izraelce rádi. A kenaanský generál Sísera (horlivý vyznavač Baale) začal na izraelské vesnice dlat nájezdy. Velel armádě 900 obrněných vozů. Nikdo mu neodolal, protože šířil strach. Tátové a mámy opouštěli domy a vesnice a utíkali pryč. A když se vrátili, domy byly vypálené, úroda pobraná a je čekal hlad a smrt... Nikdo neměl odvahu hájit domovy, ženy a děti. Zapomněli na Hospodina. Nedokázali si poradit ani s přesilou nepřátel, ani se svým vlastním strachem.

3 Hospodin svěř zapomnětlivý lid neponechává v pasti strachu.

Ale Hospodin na ně nezapomněl. Bolelo ho, že na ně zapomněli. Poslal jim Deboru — soudkyni, která rozsoudí — mezi pravdou a lží, vychytralostí a důvěrou, poddajnou ustrašeností a odvážnou vírou.

Debora si pozvala muže zvaného Baráka, tedy Bleska: „Poslouchej, Blesku, připomenu vám tebe, co to je víra. Jak? Naučím vás takovou Hospodinovu písničku. Začíná ‚Tvá svoboda nade mnou, Hospodine‘. Hospodin vyřizuje: já ty nepřátele porazím. Je to hotová věc. Vy už je jen pošete pryč ze země zaslíbené. Sežete si dobrovolníky, oddané té Boží svobodě, a s nimi zatoužíš s tou neporazitelnou armádou vojevůdce Sísery.“

4 Opatrný Barák

Barák byl opatrný: „Já neslyším písně na oslavu vítězství. Já slyším, jak zvoní ocel nepřemožitelných nepřátelských vozů. Víš co, Deboro? Když jsi tak přesvědčená, že Hospodin zmákně Siseru a jeho elitní obrněné gardy, přejdeš do toho boje s námi. Beru tě za slovo, ale беру si tě sebou. Jako rukojmí, jako pojistku, že Hospodin opravdu vítězství dá.“

Debora odpověděla: „Dobře, Blesku, když jsi takový strašpytel, přejdu s tebou. Ale žádnou velkou slávou pro tebe tahle slavná bitva neskončí.“

5 Bitva na hoře Tábor

Generál Sísera uslyšel, že se Izrael shromáždil k boji. Pyšně dal do novin a do televize rozhlásit: Izraelce rozprášíme jedna dvě! Přijel se svými obrněnými vozy. Ale stala se zvláštní věc, Hospodin způsobil zmatek v jeho vojsku. Nahnal jim takový strach a děs... Představte si — Siserovi vojáci měli pocit, že se do nich pustily kanóny z nebe. I obrněné vozy dostaly strach a porouchaly se. Zmatení obrněnci bojovali jeden proti druhému!

A schované izraelské děti se najednou smály, když viděly, jak se neporazitelní ozbrojenci motají a utíkají. A jejich tátové veleli s Bleskem — Barákem se do nich teď statečně pustili.

6 A aby na to zesměšnění nesrovnatelně silnějších nepřátel nezapomněli, vypráví se k tomu tahle historka:

Poslouchejte, jak skončil hlavní miláček Baale, generál Sísera. Nechal vozem a prchal. Cestou se dostal do tábora jakýchsi pastevců. Byla tam jen žena, jmenovala se Jáel. Zrovna stavěla stan a zatloukala kolíky. Sísera ji poprosil o úkryt. A nemusím vysvětlovat, že generálovi, byť na útěku, může nevyzbrojená žena těžko odporovat. Spíš ho může uklíbat. A tak dostal vyhládlý Sísera pokrm tučné mléko v slavnostním

porcelánu. Pak, ukonejšen vlídným p?ijetím, usnul. Na?ež ta oby?ejná hospodyn? vzala jeden z t?ch stanových kolík? a prohnala mu ho spánkem. Takhle skon?il neporazitelný generál — dorazila ho slabá, neozbrojená hospodyn?.

7 Debo?ino d?kování

Po boji u?ila Debora d?kovat za vysvobození celý Boží lid. D?kovala, že p?išla svoboda k Izraeli. K tomu lidu, co zapomn?l na svého Vykupitele a zrovna prožívá jedno ze svých dalších vykoupení. Na celých 40 let.

Zvony zvo?te, zpívala, nebo? Hospodin se slitoval. Padli pyšní, co cht?li ma?it jeho dílo svobody A taky padla ustrašenost t?ch, kdo neum?li v?ít, že by se Hospodinova svoboda mohla ješt? prosadit. Zvo?te zvony vd??nosti, nebo? náš B?h není protek?ním bossem, ale bohem slitování a vysvobození. Vysvobození i pro ty, kte?í na jedine?nost a sílu jeho díla zapomn?li. Zvony zvo?te — a p?ipomínejte nám i Jáel, ženu, necvi?enou v boji, která zastavila nep?ítele, planoucího pomstou.

Pom?cky: Flanelograf — obrázky izraelských bojovník? je dobré z?eteln? odlišit (chudší výstrojí a výzbrojí apod.) od obrázku nep?átel, kte?í by m?li asociovat dob?e vyzbrojenou pravidelnou armádu; obrázek vojev?dce násilnického režimu, diktátora, armády, plenící dobyté území (tyto pom?cky mohou sloužit pro celý cyklus vypráv?ní podle knihy Soudc?); biblický atlas — rozd?lení zem? v dob? Soudc?, poloha hory Tábor, roviny Jezreel; obrázek „posvátného stromu“ — ?eská lípa! Symbol práva, spravedlnosti (váhy, soudcovské kladívko ap.)

39.2.3 Starší školní d?ti

39.2.3.1 Vypráv?ní p?íb?hu

Pokud d?ti p?íb?h neslyšely, m?žete ho vypráv?t podle osnovy 1.–7. a jako motivaci užijte rozhovoru na téma „zapomínání lidu víry“: Co si pamatujete z letošního vypráv?ní o Jozuovi, o Mojžíšovi a o cest? z otroctví? Co podle t?chto p?íb?h? Pán B?h pro sv?j lid ud?lal? Kolikrát si na to vzpomeneme od pond?lka do pátku?

(Ú?elem motivace je upozornit, že „zapomínání víry“ není záležitostí znalostí, ale orientace a dezorientace v život?. Tomu pak odpovídá i první oddíl vypráv?ní. P?ípadn? m?žete hovo?it o „kultu“ — viz p?esah — a za?ít tím, že se Boží lid oddával kult?m místních boh? — baal?.)

M?žete vypráv?t podle následující osnovy:

- I. Lid v zaslíbené zemi zapomíná na Hospodina a p?izp?sobuje se „kultu baal?“
- II. Pod tlakem siln?jších nep?átel si uv?domuje, že modly nezachrání, a prosí o pomoc Hospodina
- III. Soudkyn? Debora vy?izuje slovo o vysvobození
- IV. Povoláný v?dce Barák slovu ned?v?uje
- V. Chaos v nep?átelském vojsku
- VI. Bezbranná Jáel p?elstí a zabije Síseru. Jeho smrt stvrzuje, že vít?zství je Hospodinovým darem
- VII. Debora oslavuje darovanou svobodu, vyznává odpadnutí, raduje se z víry.

39.2.3.2 Písni?ka svobody

Zazpívejte píse? *Tvá svoboda* a pak ve?te rozhovor na téma:

P?i jaké p?íležitosti se tato píse? asi zpívala poprvé? (*P?íklady si promyslete p?edem, p?ípadn? si k nim nachystejte ilustra?ní fotografie, z nichž d?ti mohou vybírat. Nap?. vyhraný boj — p?išla ne?ekaná pomoc — lidé prožívají úzkost — setrvalá nem?nná situace nap?. ponížení?*)

Potom hovo?te o tom, co do vybrané situace vnáší píse? nového, zvláštního. Nap?íklad:

- vyhraný boj (u?íme se vd?nosti, nepropadáme pýše);
- ne?ekaná pomoc (u?íme se na dárce pomoci spoléhat i nadále);
- prožívaná úzkost (nepropadáme panice);
- setrvalé ponížení (vnímáme, že to n?kdo nese s námi, máme od koho ?erpat sílu nejen vydržet, ale udržet si d?stojnost).

P?ípadn? m?žete p?ipomenout, že jde o spirituál — duchovní vyznání zotro?ených ?ernoch? (znalejší d?ti to mohou zkusit objevit p?es anglickou verzi ve zp?vníku Svítá). Ujiš?oval o blízkosti Hospodinova vysvobození ty, kdo byli zatím v otroctví a nem?li sílu tento stav sami zm?nit. Byla to i d?ležitá píse? v rámci hnutí za lidská práva a odstran?ní segregace.

Takovým vyznáním a povzbuzením je i Debo?ina píse? — a p?íb?h si k ní vypráv?li, aby v?íli blízkosti této svobody.

39.2.3.3 Varianta uvád?jící do kající roviny p?íb?hu.

Ve?te s d?tmi rozhovor na téma: Umíme rozpoznat, že nep?íjemnosti a nebezpečné situace jsme zap?í?inili vlastní neposlušností, nedbalostí, bezmyšlenkovitou p?izp?sobivostí okolí?

Uve?te problematiku knihy Soudc? — opakovanou nedov?ru Izraele. Biblické vypráv?ní vyznává, že tíse? a útlak je d?sledkem odpadnutí od smlouvy. S odpadnutím od Hospodina se vytratila d?v?ra v platnost Božích slib? a vysvobozující konání. Hospodin se však nev?rného lidu nez?íká, ale vysvobozuje.

Osnovu vypráv?ní m?žete použít podobnou jako v 39.2.3.1.

Pom?cky: Flanelograf k vypráv?ní p?íb?hu; fotografie ilustrující nám?t. (Je dobré d?lat si v rámci NŠ postupn? „kartotéku“ fotografií, ilustrujících výstižn? r?zné situace. Z nich pak m?žete vybírat. Fotografie doporu?ujeme bu? zalaminovat, podlepit nebo tisknout na tužší papír.)

39.2.4 P?esah

Co d?lá soudce dnes ve srovnání s biblickým soudcem jako byla Debora? Rozhodn?te, které ?innosti charakterizují soudce dnešního, které biblického, které oba: musí mít vystudovanou školu — musí ho jmenovat prezident — musí být otev?ený Božímu slovu — ochota zastat se pronásledovaných — nenechá na sebe p?sobit úd?l obžalovaných — musí um?t vybrat správný paragraf — musí mít na mysli smysl a cíl zákona — jde mu o nápravu provinilých — nosí talár — doma si od soudcovského zam?stnání odpo?íne.

Jak nás ovliv?ují prost?edí, v n?mž žijeme a lidé, s nimiž se stýkáme? ?ím vším nás ovliv?ují? (Móda, životní styl, názory na správné kamarády, lidi, kte?í se liší...) Co z toho nevadí, z ?eho se naopak m?že stát modla? Máme si vybírat a volit kam budeme chodit a s kým se budeme p?átelit? Mluvíme s druhými mimo církev o tom, že jsme k?es?ané? Jak reaguje naše okolí?

Víte, co je „kult“? O jakých „kultech“ slyšíme a ?teme dnes? (Kultu fotbalisty, here?ky, rapera...) Mohou být vyznava?i t?chto kult? dostate?n? kriti?tí k objekt?m své úcty?

Máme kvůli víře problémy? A co je vzbuzuje? To že lidé neví nic o příbězích Boha Abrahamova ani o Ježíši? Nebo naopak vědí o naději, lásce, milosrdenství, svobodě a spravedlnosti — a odmítají to? Umíme rozpoznat, že nepřijemnosti a nebezpečné situace započináme vlastní neposlušností, nedbalostí, bezmyšlenkovitou přizpůsobivostí okolí?

Jak vám zní slovo pokání? Jakým slovem byste ho nahradili? Tady požádejte o „bleskové asociace“, запиšte je. Pak můžete mluvit o tom, co vypovídají o naší představě o pokání — a nakolik se tyto představy shodují s biblickým příběhem.

39.3 Liturgie

39.3.1 Písně

Tvá svoboda nade mnou (SV 344); Bůh je náš Pán a král (EZ 607); Bůh je záštita má (SV 23); S písní k němu přistoupíme (BTS 2, EZ 607); Dej mi zase nový den (SV 43); Hospodin zástupce (EZ 170, 1–2. sloka); Chval Pána svého písní (EZ 406); Svý kroky rozezpívej (SV 319); Má duše Boha velebí (EZ 627, SV 176); K svobodě je dlouhé putování (SV 135); Oheň plál (SV 234, 1. sl); Jen ty Pane můj (SV 125)

39.3.2 Biblický text k zapamatování

Vlas bojovníků v Izraeli volně vlaje, že se dobrovolně sešel lid. Dobrořepte Hospodinu! (Sd 5,2)

39.3.3 Rituál

Pán Bůh je síla má

39.3.4 Okénko do bohoslužeb

Užijte motivaci, s níž chcete pak v NS pracovat. Zejména se hodí ona kající rovina, protože můžete jako adresáty užít dospělých.

39.3.5 Modlitba

Zapomínáme na tvou svobodu, Pane. Hledáme si jiné bohy a jim slepě věříme. Ale ty nás neopouštíš. Posíláš vysvobození a vysvoboditele. Díky, že ti smíme věřit podle jejich činů — a ne podle sebe a své nevěry.

Prosíme za lidi zotročené a ustrašené. A prosíme za sebe — ať s příběhem Debory roste v našem životě odvaha a věrnost tobě. Amen.

Odkaz na pracovní list

[36 Počátek doby soudce](#)

[36 Počátek doby soudce - st](#)

Cílová skupina

[Předškolní](#)

[Školní](#)

[Starší školní](#)

Katechetické cykly

[Dál přece nejdeme sami I \(Od stvoření k Josefovi + Od Mojžíše k Rút\)](#)

Biblický odkaz (kat)

[Soudce 2,6–18](#)

[Soudce 4,1–24](#)

[Soudce 5,1–15](#)